

ali manj vse delo kot delo produktivno. To pa bi lahko znala i ona.

A vendar bi pogrešali nekaj na popolnosti cele slike, v kojoj nam predstavlja Lavra samo sebe, da bi je ne lepšal antisemitizem, zato je tudi ta zastopan.

Njen slog je mešanica surovostij, bahanja s tujkami in takozvane modernitete, takorekoč prevod konverzacije možkih in ženskih komijev voyageurs v pisan jezik. Da bi bil jaz državni pravdnik v pravdi „Lavra Marholm“, rekel bi, da je ta njena knjiga . . . prostitucija.

A državni pravdnik nisem, usmiljenje kliče me za njenega zagovornika in kot tak sticem za pomilovalnimi okoliščinami, prašuje se: kako pride Lavra Marholm v našem času do uloge, katero igra?

Vsako gibanje, reformacija ali resolucija, nosi vedno v sebi kal reakcije. Znak današnjega časa je to, da udarec mnogo hitreje sledi udarcu in da se dandanes rodi reakcija v istem času z reformacijo. Duh nasprotovanja in ugovarjanja je poostren in vzbujen; kjer jih sto reče: to je rdeče, najde se gotovo jeden več, ki pravi: ne, to je plavo. In ta duh, menim jaz, je šinil v Lavro Marholmovo in z njim veselje, da se odlikuje od drugih, da obrača splošno pozornost nase. Po navadnem potu bi tega ne bila dosegla. In ravno radi tega moral sem naglašati njeno nevednost in piclo nadarjenost; gotovo si ni bila v svesti in se še sedaj ne zaveda, kako daleč sega njena teorija. V evangelij poltnosti se je potopila iz samega veselja do ugovarjanja in sedaj se ne more lociti od pota, kateri jej je odkazal prvi uspeh. Vidi se mi celo, da poltnosti, o katerej propoveduje, niti ne pozna, kajti ne bila bi krčevita, da bi ne bila izrod same glave. Lavra bi se ne udala s celotično jednostranostjo tej jedinej misli, da bi bila v resnici poltna narava. V tem slučaju bi svet videla, ne pa si ga strojila po svojej glavi. Življenje bi uživala z življenjem, ne s peresom, tako pa se izčrpava, tako zelo izčrpava.

Le nekaj je v Lavri karakterističnega za dosti pisateljic našega časa: ta pesimizem, ki je pri njej slep, sili se pri mnogih drugih, da bi bil slep. Ko sem zadnjič pisal o knjigah ženskih avtorjev, narisal sem to črnogledje v živih barvah.

Tužen pojav ta pesimizem, a značilen za prehodno dobo, v katerej se rušijo nazori prejšnjega življenja našega ženstva, katero vabi svoboda za novimi smotri. Da bi bila Lavra Marholm poltna narava, kako bi se tolmačil njen pesimizem? Gotovo bi uživala tudi z „barbarom“ ali pa „barbardekadentom“ najslaj a nebesa. Vidi se mi, da je v duhu preživela žensko gibanje in je pozneje iz samega veselja do ugovarjanja zašla v blato. Mučenica je svoje slabe nadarjenosti. Ne sodimo je prestrogo na podlagi njene nevednosti.

Se celo hvaležni jej bodimo. Spoznali jih bode te po njihovih protivnikih — in gibanje nemškega ženstva naj si v čast šteje protivništvo Lavre Marholm. Tak „ne“ zamore le še bolj oduševiti bojevnice za „svoj“ da! Redkokedaj se je pojavil v leteraturi slučaj, ki je ob-

sodil in proalel samega sebe raz etsko in intelektualno stališče tako različno, kakor Lavra Marholm.

Nemško ženstvo se uči od nje, blagrovati svoje sovražnike. Kaj je Lavrina knjiga?

Glas, ki vpije, da se mora ženska omika vglobiti! Bodočnost nam prinese še gotovo marsikatero „Lavro Marholm“, ki pa bode poleg svojih osebnih intelektualnih napak saj . . . omikava.*)

*) To je v odgovor nekomu, ki mi je pisal v privatnem pismu, ko je jela izhajati „Slovenka“ naj bi Slovenke pisale ala Marholm. Ker mu nisem na tako smešnost niti odgovorila, objavljam sedaj tem rajša članek veljavnega nemškega pisatelja, katerega je poslovenila naša vrla Marica II. Toliko pa za to, da bi Slovenci ne hoteli posnemati vsake nove bedarije, ki se javlja na tujem polji. Op ured.

Materi za god.

Ža god, oj mati mi predraga,
Želim vam blagrov sto in sto,
A nimam novcev, nimam blaga,
Kaj neki za vezilo bo?

Pa čakajte na zimo, mati,
Ko pride svet Miklavž z neba,
Darij vam pol čem svojih dati,
Beseda moja naj velja.

Sedaj vam pa srcé darujem,
Naj bode vedno vaša last,
Živel bo, to obljubujem,
Le vam in narodu na čast.

Marica II.

Misli náte.

Žvrgolijo ptice,
Šapice pihljajo,
Žubori potoček,
Žubori ter ziblje
Mene v sladke sanje . . .
Ni to ptičev pesen,
Ni pihljanje šapic,
Tudi šumni potok
Me ne ziblje v sanje —
Kar me ziblje v sanje
To so misli náte
Krasno dekle moje,
Ki si vse življenje,
Ki si vsa mi radost —
Sreča in nesreča!

Rajko.